

DE NICOLAS LASCU

Biserica ALL SOULS a fost construită de John Nash (1752-1835) în 1824. Ea făcea parte dintr-o comandă de zece biserici (capacitate – 2.000 de persoane, costul – cca. 10.000 £) acordată lui Nash de către o comisie parlamentară creată în scopul edificării acestor lăcașuri. În momentul primirii comenzii, Nash – care era rodat în operații urbane – vede o bună ocazie pentru a crea o articulație între Upper Regent Street (amenajat începând din 1809) și importanta arie urbană Marylebone, limitând partea de Sud a lui Regent's Park cu celebrele Nash Terraces. Volumul bisericii este divizat – în acest sens – în două părți. Spre partea din spate (paralelipipedică) – arhitectură simplă, dar elegantă. În prim plan (Langham Place) – un portic în „rotundă”, purtând un tambur care adăpostește clopotele, întregul terminându-se cu o fleșă înaltă și ascuțită. Limbajul acestei părți este mai bogat, dar aerat, acordându-se atenție eleganței de ansamblu. Fiecare parte își joacă partitura într-o remarcabilă unitate: volumul sălii deviază frontul discret spre noul ax, porticul-rotundă devine o rotulă ce se lasă traversată de privire. Un semnal urban care nu își trădează originile legate de sacru. În fundal, masa importantă a clădirii BBC induce – din păcate – o anumită confuzie prin „golul” spre Langham Steet.

Foto: Nicolas Lupu

Referindu-se la noțiunea de „formă urbană”, numeroși sunt cei care-i remarcă complexitatea și polisemia. Este, fără îndoială, adevărat, dar alte aspecte mai puțin evocate merită, de asemenea, să fie puse în evidență. Astfel, de exemplu, Dominique Raynaud vorbește despre un anume „laxism terminologic” pe care îl pune în relație cu dificultatea de a ajunge la acorduri pentru un domeniu (urbanismul) unde transdisciplinaritatea recentă poate induce apropierea unor termeni de către cercetători care nu au nici formația, nici activitatea directă pentru o obiectivă viziune de ansamblu: „un sociolog și un geograf vor avea un real interes de a prezenta o noțiune provenită dintr-o altă regiune epistemologică ca aparținând sociologiei sau geografiei”¹.

Este, probabil, captivant și „productiv” pentru unii de a vorbi despre forma urbană ca „formă urbană climatică” sau „formă urbană socială”, dar natura intrinsecă a termenului nu este acolo. Forma urbană este realitatea concretă a orașului așa cum se prezintă ochilor noștri (percepție) pentru a deveni (prin recepție) o imagine (urbană). Imagine, ca reprezentare de către subiect, a realității.

Putem să acceptăm că forma urbană reală este constituită în mod principal din volumele construcțiilor și din spațiul urban (vidul) pe care construcțiile îl menajează pentru motive multiple.

Cu toată dezvoltarea „construitului”, în unele cazuri gigantescă, elementele naturale majore (munți, coline, mare, ocean, fluvii) continuă să joace un rol considerabil în forma urbană. Diverse alte „prezențe” (instalații și echipament urban, vegetatie, opere de artă, mobilier urban, lumina nocturnă), fără să uităm ființa umană ca actor principal, participă la forma urbană.

Văzul este mecanismul sensibil care asigură esențialul contactului cu realitatea urbană, „...mai ales când formele captivează ochii”². Alte simțuri (tactilul, mirosul, auzul) sunt solicitate, la rândul lor, din ce în ce mai mult astăzi.

Citiți textul integral în nr 5/2012 al revistei Arhitectura.

NOTE:

1. DOMINIQUE RAYNAUD – **FORME URBAINE: UNE NOTION EXEMPLAIRE DU POINT DE VUE DE L'ÉPISTÉMOLOGIE**

DES SCIENCES SOCIALES. – http://hal.inria.fr/docs/00/04/93/PDF/Forme_urbaine-LSPU.pdf

2. KEVIN LYNCH – **L'IMAGE DE LA CITÉ**, DUNOD, PARIS, 1971, P. 106

Sursa: <http://arhitectura-1906.ro/2012/12/forme-urbane/>

TURNUL SFATULUI (SIBIU)

LEGENDELE INTERSECȚIEI CU CELE TREI CASE "LA INDIGO"

De Dorina NIȚU

În locul unde strada Constantin Noica este tăiată la 90 de grade de strada Costache Negruzzi se află, pentru mulți sibieni, o banală intersecție.

Ineditul locului este dat de cele trei case identice care străjuiesc locul și în jurul cărora se învârt o serie de povești.

Poveștile despre cele trei clădiri impunătoare circulă între longevivii proprietari, chiriașii de sezon, arhitecți și vecini. Toți știu câte o legendă, pe care au auzit-o de la nepoții primului proprietar sau de la vecinii care locuiesc de peste o jumătate de veac pe una dintre străduțe.

„În 1971 când ne-am mutat aici am început să aflăm detalii despre cel care a construit casa, ba chiar am găsit în pod o plăcuță pe care era trecut anul în care a fost construită casa – 1895. Apoi cei mai în vârstă care locuiau aici vorbeau despre un sibian care avea trei fete și le-a construit fiecareia câte o casă, apoi anii au trecut, proprietarele au murit sau au plecat din țară și casele au început să fie locuite de mai multe familii, pentru că oferă un spațiu foarte generos, cu multe camere spațioase”, povestește Marcela Trifu, unul dintre proprietarii casei din intersecția Costache Negruzzi.

Locatarii zâmbesc amintindu-și de curiozitatea cu care au căutat să afle cât mai multe despre cele trei case identice. Arcadele impunătoare, simetria atipică unei construcții i-au determinat, pe fiecare dintre ei, să-și proiecteze câte o imagine despre ce ar fi fost cândva acolo, despre o eventuală dramă sau o poveste de dragoste cu final tragic. Ceea ce au aflat au fost povești frumoase, dar simple, în care nu își aveau locul detaliile macabre.

„Eu știu de la nepotul domnului Schuster, cel care cred că a fost primul proprietar al casei de vizavi de spitalul CFR că aici a locuit un sas respectabil, care a construit casa pentru cei doi băieți ai lui. Unul era farmacist și locuia în partea de jos a casei, celălalt era profesor și locuia la etaj. Farmacistul a trăit singur și a murit de bătrânețe în casă, iar profesorul s-a căsătorit cu o pianistă și au avut trei băieți și o fată. Copiii au crescut și au plecat în străinătate, iar părinții s-au stins în casa aceasta”, povestește proprietarul unui apartament din clădirea aflată în vecinătatea spitalului, în timp ce privește admirativ spre casă.

Arhitecții sibieni trec dincolo de povești și vorbesc despre măiestria cu care au fost construite casele, „despre farmecul și distincția acestei intersecții”, unică în Sibiu datorită „caselor la indigo”.

„Intersecția acestor străzi începe să se contureze spațial deja în 1893-1895, cu cele trei clădiri de locuit simetrice, iar la începutul sec. XX se va ridica și masiva clădire a actualului Spital

SNCFR, proiectată în atelierul arh. Otto Wagner din Viena; stilul acestuia, Art Nouveau sau 1900, este mai pregnant la interior, exteriorul integrându-se elegant și reținut în contextul existent”, dezvăluie arhitectul Dorin Boilă.

Specialiștii vorbesc despre ”distincția” intersecției, de cartier istoric „perimetral fortificației medievale sibiene”, rezultată din soluția urbanistică de tip neoclasic. Sibiienii care trec zilnic prin fața lor le admiră și se mai opresc uneori de vorbă cu vecinii sau cu proprietarii, pentru „a afla povestea”. Pentru arhitecți povestea rămâne aceeași, o construcție în trei exemplare, care redă cu fidelitate stilului Art Nouveau, de la 1900.

„Dacă proporțiile nivelurilor, ale ferestrelor și ale detaliilor de încadrare se leagă de stilul istoric neo-clasic, tratarea decorațiilor acoperișului (pazii, traforuri, pseudo-paiantă) aduc elementele romantice ale stilului Art Nouveau, din jurul anului 1900. Astfel că proprietarii acestor clădiri sunt chemați să păstreze cu grijă valorile arhitecturale realizate de înaintași, să nu acopere decorațiile exterioare sau să schimbe proporțiile ferestrelor, ale obloanelor, dar nici compartimentarea interioară, specifică unei epoci la ale cărei standarde de civilizație, valori comunitare-morale, încă visăm”, spune arhitectul Dorin Boilă.

Sursele:

<http://www.turnulfatului.ro/16852/legendele-intersectiei-cu-cele-trei-case-quot-la-indigo-quot-.html?sst=dorin%20boila>

&

<http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?p=60175747>

OBSERVATORUL URBAN BUCUREȘTI

VISARION 8 - POVESTEA DISPARIȚIEI UNUI MONUMENT ISTORIC

2007

2010

DE CATIUȘA IVANOV

Dacă treci pe bd. Lascar Catargiu, în drum spre Piața Victoriei, pe partea dreaptă, la intersecție cu str. Vasarion, vezi un morman de cărămizi acoperit cu o prelată. Doar o fereastră cocoțată pe un zid dărâmat te face să ghicești că înainte, aici, era o casă. În urmă cu zece ani, casa de pe acest teren era intactă și chiar bine întreținută - o construcție superbă, în stil eclectic, construită în 1905, după planurile arhitectului Ion D. Berindei pentru George Solacolu.

Degradarea imobilului a început în 2001, când a fost lăsat gol de către proprietari și nu s-a mai investit în întreținerea lui. În 2007, tâmplăria a fost scoasă, iar ornamentele de pe fațadă au început să se desprindă și să dispară. Acest moment coincide cu faptul că în decembrie, Consiliul Local Sector 1 a aprobat pe terenul acestei clădiri un Plan Urbanistic de Detaliu care prevede construirea unui bloc cu 5 etaje. La baza PUD-ului sta un aviz de urbanism semnat de fosta arhitect șef din Primăria Sectorului 1, Oana Rădulescu. Proiectul nu are aviz de la Ministerul Culturii, deși legea prevede acest lucru.

Menționăm că imobilul face parte din ansamblul monument Lascar Catargiu (și în mod teroretic toate piesele unui ansamblu au acest statut de protecție), iar pe Planul Urbanistic de Zone Protejate - Zona Lascăr Catargiu, avizat în 2007 - casa figurează cu grad mare de protecție - conservarea ei fiind obligatorie.

Ca să poată construi blocul de 5 etaje, clădirea veche trebuia să dispară. În 2008, fiindcă nu au reușit să obțină în mod legal autorizația de demolare, proprietarii au încercat să o demoleze ilegal. Autoritățile au intervenit și au oprit lucrările. După acest episod, rămasă fără acoperiș, casa a început să se degradeze în ritm rapid. Astăzi, din clădirea monument istoric nu a mai rămas decât o fereastră și un morman de pietre. De-a lungul timpului, câteva instituții și ONG-urile au încercat să salveze acest imobil însă fără succes. În 2007, Institutul Național al Patrimoniului și Comisia Zonală a Monumentelor Istorice București-Ilfov au cerut clasarea individuală a acestei clădiri - ea fiind doar parte din ansamblul monument Lascăr Catargiu - însă fostul director al Direcției de Cultură București, Ștefan Damian, a declarat că ea este “suficient protejată”.

Pasivitatea Direcției de Cultură București reiese și dintr-un răspuns dat Asociației Pro_Do_Mo, în legătură cu starea jalnică în care se afla imobilul: “În anul 2009, Ministerul Culturii a formulat sesizarea/plângerea penală nr. 3608/22.06.2009 către Poliție, în legătură cu distrugerile de la imobilul în cauză. La acesta, s-a răspuns invocându-se adresa Inspectoratului Teritorial în Construcții potrivit căreia lucrările în executare nu fac obiectul Legii nr. 50/1991 și Direcția Generală de Poliție a Municipiului București, este în imposibilitate de a desfășura activității procedural-penale. Momentan Direcția de Cultură București face demersuri pentru aflarea proprietarului”. Cu alte cuvinte, nu se execută lucrări de demolare autorizate și nu se cunoaște proprietarul.

Interesant este că numele proprietarului imobilului a fost pomenit de mai multe ori în presă, acesta scoțându-și casa la vânzare pe 3 milioane de euro. În iunie 2009, și fostul Ministru a Culturii, Theodor Paleologu a încercat să atragă atenția asupra demolării casei de pe Visarion 8, organizând un concert de vioară în fața clădirii. Acțiunea nu a avut însă rezultatul scontat. Povestea acestei clădiri, reflectă starea generală în care se afla patrimoniul construit din România. “Protecția monumentelor istorice există doar pe hârtie (Legea 422/2001). În realitate, oricine poate să demoleze sau să deterioreze un monument istoric cu impunitate. Sute de imobile incluse pe lista monumentelor istorice sunt demolate pe furiș sau lăsate să se degradeze până la dispariție sub ochii indiferenți ai MCPN, PMB, ISC și ai Poliției Locale”, spune Roxana Wring, președintele Asociației Pro_Do_Mo.

Sursa: http://www.observatorulurban.ro/assets/files/studii-publicatii/2012/ObservatorulUrbanB%2013_s.pdf

"SATUL NU E LADA DE GUNOI A ARHITECTURII!"

De Maria Spătaru

A venit in Romania si s-a indragostit. Nu de vreo minunatie a arhitecturii moderne, ci de minunatiile arhitecturii traditionale ce supravietuiesc inca in sat. Vorbim de Printul Charles al Marii Britanii cel care, de ani buni, preda Romaniei si romanilor o lectie de pretuire si protejare a patrimoniului din mediul rural.

Din pacate insa putini sunt cei care au invatat ceva din modul in care printul Charles si-a restaurat proprietatile din Romania; au invatat mai mult, in schimb, din noile tendinte din arhitectura si amenajari, asa ca fatade pe care sunt inscriptionati ani precum 1805 sau 1786, case vechi din lemn zugravite in albastrul de Marginime dispar sub centimetri de material termoizolant si sub portocaliul sau rosul aprins al lavabilei. Asta constata specialistii Directiei Judetene pentru Cultura si Patrimoniu National Sibiu la fiecare vizita in satele Sibiului si tocmai de aceea s-au alaturat Asociatiei Culturale "Monumentum" intr-un proiect menit sa atraga atentia asupra valorii acestui patrimoniu, iar cei vizati sunt chiar oamenii care locuiesc in astfel de localitati. Lor li se explica ce au obligatii au in pastrarea arhitecturii autentice si ce lucrari, executate la fatade sau acoperis, dauneaza vechii arhitecturii.

Din casa in casa

64 de comune din judetele Sibiu, Mures si Brasov sunt vizate in cadrul proiectului de protejare arhitecturii traditionale. Cam o treime dintre ele apartin judetului Sibiu si toate sunt strabatute de specialistii celor doua organizatii, care vin aici pentru a informa oamenii, dar si pentru a da avertismente celor care au executat sau executa interventii neadecvate asupra imobilelor. Un punct important il constituie, de asemenea, discutiile cu primarii, pe care specialistii in arhitectura incearca sa ii convinga sa adopte regulamente severe de protectie a patrimoniului in noile PUG-uri. Prima etapa din proiect e deja in derulare: s-au purtat discutii cu primari din aproape 20 de comune sibiene si in vreo zece localitati din judet s-a facut o informare, din casa in casa, a oamenilor. "Am ales ca mergem, in primul rand, in localitati unde nu s-a intervenit foarte mult in arhitectura traditionala: in Valea Viilor si Biertan, care sunt situri protejate de UNESCO, in Richis, Copsa Mare, Vecerd, Ighis, Retis, Sasaus, Malancrav etc. Am realizat o inventariere si o fotografiere a fatadelor pentru ca generatiile viitoare sa poate reconstitui si reconstrui ce s-a stricat si se strica. Vom intra apoi si in sate din Marginimea Sibiului, precum Fantanele, Vale, Sibiul", spune Eugen Vaida, presedinte Asociatia "Monumentum".

De ce e necesara o astfel de informare din casa in casa? Pentru ca "de obicei, in timpul controalelor noastre, proprietarii care au executat interventii neadecvate asupra imobilelor spun ca nu cunosteau regulile, ca nu i-a informat nimeni, ca nu stiau ca au nevoie de autorizatii de construire sau de modificare a arhitecturii imobilului. Tocmai de aceea, acum oamenii sunt informati si semneaza ca au fost informati. Le dam avertismente daca executa interventii neadecvate, iar daca nu se supun indrumarilor noastre, anuntam institutiile abilitate. Sunt singurele cai prin care putem proteja patrimoniul", spune Calin Trufasiu, director Directia Judeteana pentru Cultura si Patrimoniu National Sibiu.

"...in doi ani s-ar putea sa nu mai avem mai nimic"

Valea Viilor e sit UNESCO, adica are o biserica fortificata inclusa in Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, si, in atari conditii, te-ai astepta ca intreg satul sa fie exemplu in protejarea patrimoniului. Dar nu e asa. "Am gasit interventii catastrofale in arhitectura. Din pacate, oamenii nu inteleg ca, chiar daca imobilul lor nu e monument istoric, localitatea are un anumit statut, ca exista o zona protejata, asa ca nu pot face orice fel de interventii", precizeaza arhitect Ȃztefania Romascan.

Multe interventii neavenite au fost constatate si la Iacobeni, cata vreme intr-un sat izolat precum Copsa Mare exista destule imobile ce pot fi date drept exemplu. Acolo o italianca a restaurat corect nu mai putin de 12 case, dar tocmai vizavi de ele, un localnic a gasit de cuviinta sa-si zugraveasca imobilul in galben fosforescent. A primit avertisment si are la dispozitie trei luni ca sa repare ce a stricat si sa zugraveasca intr-o culoare adecvata.

Cercetarile in teren au indicat faptul ca exista si proprietari "pericolosi " pentru arhitectura traditionala a satului. Unii dintre ei sunt romanii care au lucrat sau lucreaza in strainatate si care vor sa aiba la ei in sat o casa ca in Italia sau Spania: "in functie de materialele folosite, poti sa-ti dai seama daca omul a lucrat in Spania sau in Italia. Modernizarile s-au facut clar sub influenta tendintelor din alte tari. " Azi sasi plecati in Germania reactioneaza la fel, asa ca atunci cand vin vara in vacanta, gospodariile lor din Romania vuiesc de muncitori si de masini ce transporta materiale de construit. Rezultatul? Casa saseasca veche de un secol nu mai seamana deloc a casa saseasca, ci a constructie de secol XXI din Germania. Iar toate aceste schimbari se petrec intr-un ritm foarte accelerat, atrag atentia specialistii, asa ca, in vara, cand echipele de teren au colindat satele, au constatat ca tot la doua zile mai incepea renovarea unei case. in plus, muncitori de pe acoperis sau schele erau pe loc "inghititi " de pamant de indata ce din capatul ulitei se anunta controlul organelor abilitate. Ȃzi cu un ritm atat de accelerat al renovarilor, viitorul arhitecturii traditionale de la sate nu se arata prea roz: "daca lucrurile continua asa, in doi ani s-ar putea sa nu mai avem ce proteja. "

Vinovati de degradarea accelerata a patrimoniului sunt proprietarii, dar si multi arhitecti, subliniaza Eugen Vaida: "Din pacate multe lucrari de renovare sau modificare se fac fara proiecte, iar cand omul merge totusi la arhitect sa-si faca proiect, sunt multi arhitecti care ii fac un proiect din doua-trei linii, fara sa se intereseze de specificul arhitectural al locului. Dar trebuie sa intelegem cu totii ca nu se pot face proiecte dupa ureche, ca satul nu e lada de gunoi a arhitecturii".

TURNUL SFATULUI (SIBIU)

LIPSESC OAMENI!

Opinii

De Arh. Dorin Boilă

Organismul urban este un fenomen supra-comunitar, adică o întrețesere de comunități, vecinătăți, grupuri de interese atât de diverse.

Dar mai este și un sistem social sinergic, adică o rezultată multi-dimensională și dinamică a unei sume de comunități, grupuri umane, locuitori temporari. Și se mai poate privi și ca un sistem cu echilibrare în timp, prin procese de căutare, de avansare/revenire și re-echilibrare pe etape lungi.

Așadar, această omenire care locuiește un oraș are o viață supra-comunitară foarte complexă, cu reglaje fine, pe care le-am povestit săptămânile trecute. Când mecanismele acestea funcționează prin auto-reglare, adică au timpul și substanța umană să se desfășoare normal, viața orașului curge fără dificultăți, stresul politic, economic și cultural care vine dinafară este asimilat fără convulsii, așa cum sunt asimilate grupurile de imigrare locală, ce se stabilesc treptat în respectivul oraș... Se pare că organismul sibian avea niște baze solide, de vreme ce zeci de ani, sub stresul nemaîntâlnit al dereglărilor comuniste, a reușit să păstreze un echilibru social-civic până spre anii '80 – cu tot „bombardamentul” imigraționist din zonele sudice și estice ale țării.

Ceva s-a dereglat însă în ultimii 30 de ani, pentru că antenele sensibile ale sibienilor vechi și chiar câteva studii sociologice pe subiect au revelat noua stare de lucruri – cu ecouri profunde în amenitatea vieții urbane, în relațiile cordiale dintre grupurile diferite de sibieni, în răspunsurile inegale la testele politice atât de dese în ultimele decenii... Și toate indiciile duc la cauza primară firească – modificarea structurii populației, prin plecarea unor locuitori tradiționali (sibienii băștinași / grupele de vârstă educate în perioada Regatului), prin dispariția unor întregi grupuri

etnice (sașii/ evreii / o parte dintre unguri), dar și prin creșterea proporției altor grupe de populație, în general fără antecedente urbane, venite din zone rurale apropiate, dar și depărtate geografic, deci cu impact puternic față de tradiția locală!

Structura socială descrisă mai sus, cu grupuri de vârstă diferite, cu educație diversă, cu bagaj comportamental aproape exotic pentru tradițiile transilvănene locale, este numai o parte a problemei. Celelalte părți ar fi următoarele:

♣ Nu se mai nasc destui copii !! Adică piramida demografică tinde să ia forme periculoase pentru bunul mers al organismului social, care nu mai dispune DEJA de suficiente categorii active, în schimb este inundat de grupuri de inactivi economic de toate vârstele!

♣ Sunt prea mulți copii și tineri din medii defavorizate și dezorganizate social – deci la vârstele cele mai importante pentru pregătirea inserției sociale corecte, aceștia pierd vremea într-un mod deplorabil, ba chiar se specializează în delicvență! Ei pierd ani în șir încercând să ocolească drumul educațional normal și se obișnuiesc cu starea de asistat social la vârste când cei din generațiile lor devin întreprinzători, inovatori, voluntari în a-i ajuta pe cei cu adevărat în mari nevoi !! Nu mai vorbim despre starea lor sufletească, de viața lor spirituală, care se depărtează dezamăgitor de preceptele creștine...

♣ Pleacă prea mulți tineri și adulți până în 40 de ani, majoritatea tind să se stabilească în țări mai echilibrate economic și civilizațional... Asta înseamnă pentru România, în general, dar mai ales pentru Sibiu, dezechilibru asigurat pe termen lung ! Piramida vârstelor este total nefavorabilă ciclurilor economice normale, vor începe să aibă goluri mari grupurile apte de muncă fizică și intelectuală !! (e un paradox, nu-i așa, în epoca înfloririi atâtor universități în această țară?!)

În ce privește munca fizică – observați cum se petrec lucrurile în construcții, în industria mecanică, în cele mai diferite servicii, care au nevoie de calificați și semi-calificați. Iar în zona muncii preponderent intelectuale – cât de puțini sunt oamenii calificați în meserii care să genereze cercetare aplicată / inovație / invenție tehnică și tehnologică. Încet, încet, devenim simpli cumpărători de licențe și tehnologii, ne îngropăm într-un ciclu de economie lipsită de speranță, deci consumatoare de RESURSE MATERIALE, FINANCIARE ȘI MENTALE CARE NU PRODUC BOGĂȚIE MATERIALĂ ȘI SPIRITUALĂ !

Dacă continuăm așa, ne transformăm singuri în colonie economică, fără să vină cineva în mod expres să ne colonizeze.

Sursa: <http://www.turnulsfatului.ro/18326/lipsesc-oameni-.html?sst=>